

За мене је Србија иста као што је била пре него што је Александар Вучић дошао на власт. Сви који су дошли на власт после Слободана Милошевића покушали су да ураде исту ствар – а то је да направе монопол себи и својој партији.

То је покушао да учини Зоран Ђинђић, па Војислав Коштуница, додуше, није био добар у томе. Борис Тадић је замало успео. Сви су изгледи да је Вучић једини успео – истиче у разговору за Данас Ерик Горди, професор на Универзитетском колеџу у Лондону, стручњак за југоисточну Европу.

Како наводи, многи пореде Вучићеву владавину са комунистичким режимом, „али у комунистичком режиму морали сте да будете члан партије ако бисте хтели да имате одговоран посао, а сада морате да будете члан партије ако желите да имате било какав посао“. „Успостављен је систем контроле на чијем је врху једна особа или мала група људи, имају своје људе на локалу. Ако приступите партији, и ви и ваша породица имаће користи од тога, довољно је да обезбедите гласове тој партији“, указује Горди.

*** Да, али ова власт мисли да је демократска, а то свакако није демократски.**

– Није ни недемократски, у томе је иронија.

*** Вучић је такав систем градио корак по корак док није преузео сву контролу над друштвом.**

– Успешнији је од својих претходника.

*** Како је могуће да су грађани то дозволили?**

– Србија није изузетак у региону. У демократском друштву имате разне партије, људи гласају по својим уверењима или интересима. Али поента је да у целом региону нема идеолошких разлика између странака. Тако да ће грађани гласати за оне странке које имају више моћи, односно које могу да им реше проблеме.

*** Значи, Србија се враћа уназад уместо да иде напред.**

– Мислим да се не враћа уназад већ да је ово нешто ново. У Албанији, у Босни и Херцеговини је слично. Овакво стање није постојало ни у комунизму ни за време Милошевића. Значи, локалне власти дистрибуирају послове својим политичким странкама на основу њиховог присуства у локалним скупштинама.

*** Мислите ли да бојкот опозиције може да допринесе променама?**

– Нисам сигуран да се бојкотом може нешто постићи. Међународна заједница зна каква је власт у Србији, не мора о томе да их обавештава опозиција. Није их то до сада дотицало, зашто би их дотицало сада?

*** Али зашто међународна заједница допушта овакво стање у Србији? Због Косова?**

– Многи кажу да је због Косова, али да је због Косова, Вучић би им дао нешто за ових седам година откако је на власти. Поента је у томе да ће међународна заједница толерисати све и свашта властима у региону када знају с ким имају посла. Тако ће их лакше уцењивати. Зато је међународна заједница тренутно у паници због избора Аљбина Куртија на Косову, јер се за њега свашта може рећи, али не и да је корумпиран.

*** Кад смо код Куртија, како ће изгледати будући однос Београда и Приштине с обзиром да ће преузети власт на Косову?**

– Ја сам оптимистичан, јер су Хашим Тачи, Рамуш Харадинај и Вучић имали пословне везе и нису имали намеру да спроведу споразуме. Вучић неће моћи то да ради са новом косовском владом. Биће тешко доћи до било каквог споразума, али до оног до којег дођу, тај споразум ће бити озбиљан.

*** Па, какав онда споразум уопште можемо да очекујемо?**

– Преговори ће бити тешки. Сигурно неће доћи до размене територија, а и признање независности Косова је „црвена линија“ за обе земље. Да би прешле ту „линију“ морају да добију нешто веома вредно заузврат, а то би могло да буде чланство у ЕУ. Међутим, то се неће ускоро десити. Србија и Косово би требало да направе мање споразуме, на пример о води и струји, а да велики споразум оставе за касније. Уосталом, кога је брига колико има држава, битан је свакодневни живот грађана.

*** Чини се да Вучићевом режиму одговара да држи грађане под константним тензијама.**

– Да, постоји озбиљан монопол над информацијама и у медијима и у култури владајуће већине. С друге стране, нема јаке алтернативе. То не значи да не постоје људи који другачије мисле и покушавају да промене друштво.

*** Како смо дошли до тога да на власти у Србији опет буду они који су заговарали или учествовали у ратовима?**

– Делимична кривица је на међународној заједници, која није препознала потребу да подржи демократске струје. Југославија је имала капацитет јаке државе, ниједна од некадашњих југословенских република то нема. Немају способне људе, способне институције... Када су демократе биле на власти, исто су били корумпирани, нису изградили демократски систем. Зато су се грађани разочарали у њих и гласали за друге.

Кривица Трибунала и влада

*** У Србији имамо осуђене ратне злочинце у власти. Постали су хероји, а не злочинци. Зашто?**

– Историјски гледано, то што се десило у Србији није изузетак. Државе штите своје криминалце. Раширено је веровање међу људима да су циљеви рата били оправдани и да суђења нису била фер. Оно што мене изненађује је да су толики докази Хашког трибунала доступни јавности, као и пресуде и остали материјали, али људи то једноставно не читају јер је то тешко читати сав тај материјал. То је пораз и Трибунала и влада у региону.

(Данас)